

FM: Martā saražots vēsturiski lielākais apstrādes rūpniecības produkcijas apjoms

Publicēts: 31.01.2018.

Publicētie dati par rūpniecības un tās nozaru izlaidi šā gada martā patīkami pārsteidz, jo izziņotais ātrais iekšzemes kopprodukta (IKP) novērtējums lika gaidīt vājākus sektora rezultātus. Jaunākā statistika liecina, ka šā gada martā apstrādes rūpniecībā tika saražots vēsturiski augstākais produkcijas apjoms un, salīdzinot ar 2015. gada attiecīgo mēnesi, tas pieauga par 3,7%, tādējādi pirmajā ceturksnī kopumā nozares izaugsme sasniedza 2%. Sagaidāms, ka līdz ar izvērsto IKP datu publicēšanu apstrādes rūpniecības pievienotā vērtība tiks koriģēta uz augšu, jo saskaņā ar IKP ātro novērtējumu apstrādes rūpniecības pievienotā vērtība 2016. gada pirmajā ceturksnī augusi vien par 0,5%.

No apstrādes rūpniecības apakšnozarēm būtiskāko devumu kopējā nozares izaugsme veidoja kokapstrādes spēcīgais pieaugums 11,2% apmērā (gada izteiksmē). Savukārt otru lielāko devumu apstrādes rūpniecības izaugsme nodrošināja nemetālisko minerālu izstrādājumu jeb būvmateriālu ražošana. Jāatzīmē, ka šī apakšnozare 2016. gada martā uzrādījusi straujāko izaugsmi (+27,8%) gan salīdzinājumā ar pārējām apakšnozarēm, gan atskatoties uz būvmateriālu izlaides dinamiku iepriekšējos mēnešos. Var secināt, ka būvmateriālu ražošanu veicinājis ārējais pieprasījums, ņemot vērā, ka puse no saražotās produkcijas tiek eksportēta. To apstiprina arī statistika – 2016. gada pirmajā ceturksnī nemetālisko minerālu izstrādājumu realizācija eksportā pieauga par 6,5%, savukārt vietējā tirgū saruka par 12,7% gada griezumā.

Labus pieauguma tempus šā gada martā uzrādījušas arī mašīnbūvi veidojošās apakšnozares. Tā, piemēram, elektrisko iekārtu ražošanas apjomi palielinājās par 18%, iekārtu, mehānismu un darba mašīnu ražošana pieauga par 6,4% un automobiļu un piekabju ražošana – par 3,9% salīdzinājumā ar pērnā gada martu. Tādējādi šo apakšnozaru kopējais veikums arī nodrošinājis būtisku devumu apstrādes rūpniecības izaugsmei.

Vairāki lieli mašīnbūves uzņēmumi pērn cietuši zaudējumus saistībā ar Krievijas ekonomisko situāciju, tajā skaitā rubļa vērtības kritumu, kas ārējā pieprasījuma krituma dēļ negatīvi ietekmē uzņēmumu ražošanas apjomus arī šogad. Taču atsevišķi uzņēmumi Latvijā joprojām saskata labu mašīnbūves biznesa attīstības potenciālu, un to ambīcijas norāda uz nozares turpmāko pieaugumu. Piemēram, kāds Latvijā bāzēts elektronisko un elektromehānisko produktu ražošanas uzņēmums šogad plāno veikt nozīmīgas investīcijas, kas paredzētas jaunu ražošanas iekārtu iegādei un ražošanas telpu iekārtošanai. Savukārt Jelgavā tiks izveidota metāla detaļu ražotne un noliktava.

Šā gada martā spēcīgu izaugsmi uzrādīja arī ķīmisko vielu un produktu ražošanas apakšnozare (+18%), kuru raksturo mainīgi izlaides apjomi, jo apakšnozares izlaide ir atkarīga no neregulāriem pasūtījumiem. To, ka attiecīgajā mēnesī tika saražots un nosūtīts pasūtītājam liels ķīmiskās produkcijas apjoms, apstiprina publiskajā telpā izskanējusi ziņa, ka Liepājas ostā martā tika pārkrauta ievērojama minerālmēslu krava. Turklāt šā gada pirmajā ceturksnī kopumā ķīmisko vielu un produktu apgrozījums eksportā pieauga par 54,6%, salīdzinot ar 2015. gada pirmajiem trīs mēnešiem.

2016. gada martu ar izlaides pieaugumu noslēdza arī dzērienu ražotāji (+7,5% gada griezumā), datoru, elektronisko un optisko iekārtu izstrādātāji (+7,4%), tekstilizstrādājumu ražotāji (+6,9%), mēbeļu ražošanas uzņēmumi (+3,0%) un citi.

Savukārt ražošanas apjomu samazinājumi reģistrēti vien dažās apstrādes rūpniecības apakšnozarēs. Starp tām ir apģērbu ražošana, iekārtu un ierīču remonts, poligrāfija, kā arī pārtikas produktu ražošana. Jāatzīmē, ka pārtikas produktu izlaide samazinājusies par 0,7% salīdzinājumā ar 2015. gada martu, ko tāpat kā iepriekšējos mēnešos noteica zivju pārstrādes apjomu sarukums.

Attiecībā uz pārējām rūpniecības nozarēm – elektroenerģijas un gāzes apgāde 2016. gada martā uzrādīja pieaugumu tikai 0,1% apmērā, bet ieguves rūpniecība samazinājās – par 4,9%, salīdzinot ar attiecīgo periodu gadu iepriekš. Tā rezultātā kopējā

rūpniecības izaugsme martā veidoja 2,7%, bet pirmajā ceturksnī rūpniecības izlaide palielinājās par 3,7%.

Labas tendences turpinās arī Latvijas rūpniecības konfidences rādītājos. Piemēram, rūpnieku novērtējums par pasūtījumu apjomiem šā gada otrajā ceturksnī ir strauji uzlabojies. Tāpat pozitīvi tiek vērtēta eksporta perspektīva. Pakāpeniski uzlabojas Latvijas rūpnieku vērtējums par to konkurētspējas pozīcijām vietējā tirgū un ārpus Eiropas Savienības, taču, salīdzinot ar pirmo ceturksni, otrajā ceturksnī ir pasliktinājušās konkurētspējas pozīcijas ES, kas varētu būt saistīts ar nepārliciecināmo reģiona, īpaši atsevišķu tirdzniecības partnervalstu, izaugsmi. Tādējādi var secināt, ka nozares izaugsmi šogad veicinās noieta tirgu diversificēšana, kā arī iekšējā patēriņa pieaugums.

<https://www.fm.gov.lv/lv/fm-marta-sarazots-vesturiski-lielakais-apstrades-rupniecibas-produkcijas-apjoms>